

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO**

Smihelska cesta 14, 8000 Novo mesto

Tel.: (07) 373-05-70, fax: (07) 373-05-90

E-pošta: tatjana.kmetic-skof@kqzs-zavodnm.si

Splet: www.kmetijskizavod-nm.si

Novo mesto, 14.11.2024

SOCIALNO PODJETNIŠTVO TUDI V KMETIJSTVU

Socialno podjetništvo je inovativna oblika podjetništva z velikim čutom odgovornosti za družbo in ljudi. Osnovni namen te alternativne oblike podjetništva je tržno delovanje ob upoštevanju načel socialnega podjetništva. Tako kot klasična podjetja tudi socialna podjetja nastopajo na trgu, s to razliko, da dobička praviloma ne delijo, temveč ga vračajo nazaj v podjetje. S svojim delovanjem pripomorejo k inovativnemu reševanju socialnih, gospodarskih, okoljskih in drugih družbenih problemov ter zagotavljajo delovna mesta in socialno vključenost ranljivih skupin. Načela socialnega podjetja so torej nepridobitnost, enakopravnost članstva in prostovoljnost.

Vsekakor je potrebno poudariti, da so ravno največji izzivi socialnega podjetništva tudi največje prednosti. Ker socialna podjetja rešujejo težave skupnosti, izhajajo iz nje in rastejo skupaj z ljudmi od samega začetka. To pa je za socialno podjetje najboljša reklama.

Pravni okvir za delovanje socialnih podjetij je v Sloveniji opredeljen v Zakonu o socialnem podjetništvu (ZSocP), katerega je Slovenija sprejela v marcu 2011 in je začel veljati s 1. januarjem 2012.

V letu 2018 je stopil v veljavo Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o socialnem podjetništvu (ZSocP – A). Ta zakon določa opredelitev, cilje in načela socialnega podjetništva, dejavnosti socialnega podjetništva in pogoje, pod katerimi socialna podjetja opravljajo dejavnosti, pogoje, pod katerimi pravne osebe pridobijo status socialnega podjetja, način pridobitve in odvzem statusa, posebne pogoje poslovanja socialnih podjetij, evidence, ki se vodijo na področju socialnega podjetništva ter nadzorstvo.

Prvotni Zakon je določal dejavnosti katere se lahko opravljajo v okviru socialnega podjetništva, kar je sedaj odpravljeno in pomeni, da se socialno podjetništvo lahko opravlja na vseh področjih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti. Ravno tako so se podjetja prvotno delili na dva tipa podjetij, in sicer tip A in tip B, kar je sedaj tudi odpravljeno.

Ustanovitev socialnega podjetja

Pravna oseba, ki želi v Sloveniji formalno poslovati kot socialno podjetje, mora pridobiti status socialnega podjetja. Status socialnega podjetja pa lahko pridobi nepridobitna pravna oseba, to je društvo, zavod, ustanova, gospodarska družba, zadruga, evropska zadruga ali druga pravna oseba zasebnega prava, ki ni ustanovljena izključno z namenom pridobivanja dobička.

Status socialnega podjetja lahko nepridobitna pravna oseba pridobi, če:

- opravlja gospodarske in negospodarske dejavnosti;
- ima v svojih notranjih aktih opredeljeno omejitev delitve presežka prihodkov nad odhodki oziroma premoženja med člane oziroma deležnike socialnega podjetja;
- je neodvisna in organizacijsko samostojna v odnosu do pridobitnih gospodarskih družb, pravnih oseb javnega prava ali lokalnih skupnosti;
- zagotavlja vključujočo obliko upravljanja, ki temelji na soodločanju in demokratičnem načinu odločanja in
- izpolnjuje druge pogoje, kakor jih določa zakon, ki ureja pravno organiziranost posamezne vrste nepridobitne pravne osebe.

Po pridobitvi statusa lahko socialno podjetje deluje na vseh področjih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti, ustanovi pa se lahko tudi z namenom zaposlovanja najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela.

Vloga za registracijo socialnega podjetja

Vloga za pridobitev statusa socialnega podjetja se vloži pri pristojnemu registrskemu organu. To velja tudi v primeru (do)registracije.

Prednosti statusa socialnega podjetja

Pridobitev statusa socialnega podjetja prinaša določene prednosti:

- brezplačen najem za opravljanje dejavnosti socialnega podjetja,
- pridržana javna naročila,
- dostop do donacij,
- dostop do finančnih virov.

Socialno podjetništvo ima svojo moč tudi v kmetijstvu

»Kmetje imajo v okviru socialnega podjetništva in socialne ekonomije prav gotovo veliko priložnosti za trajen uspeh. Z začetkom dejavnosti lahko presežejo tradicionalne kmetijske prakse in postanejo katalizatorji pozitivnih sprememb v svojih skupnostih. Socialno podjetništvo je torej priložnost za diverzifikacijo prihodkov, krepitev vezi v skupnosti in skrb za okolje. Je ustrezna oblika delovanja za sedanjost in zelena luč za prihodnost. Vaša prizadevanja pa ne bodo le navdihovala drugih kmetov, temveč bodo ustvarila tudi dediščino, ki bo obogatila življenja in ohranila bogato lepoto našega planeta« je prepričana Darja Pipan, vodja službe za knjigovodstvo, podjetništvo in CECRA usposabljanje na KGZS.

Pripravi/a:

KGZS - Zavod NM

Tatjana Kmetič Škof, univ.dip.ing.agr.

Svetovalka specialistka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti na kmetiji